

SUULLISET LÄHTEET

- Kallimo, K. (2016). Perusturvan toimialajohtaja. Jyväskylän kaupunki. Haastattelu 15.4.2016.
- Filander, K. (2017). Karin Filander. Yliopistonlehtori. Tampereen yliopisto. Haastattelu 3.5.2017.
- Heikkinen, A. (2017). Anja Heikkinen. Professori. Tampereen yliopisto. Haastattelu 24.5.2017.
- Järvinen, A. (2017b). Annikki Järvinen. Professori emerita. Haastattelu 10.3.2017.
- Honka, J. (2017). Juhani Honka. FT. Haastattelu 30.1.2017.

KIRJALLISUUS

- Alanen, A. (1983). Elinikäisen kasvatuksen käsite. Teoksessa Alanen A. & Sihvonen J. (toim.) *Elinikäinen kasvatus*. Helsinki: Gaudeamus, 14–26.
- Alanen, A. (1992). *Suomen aikuiskasvatuksen organisaatiomuodot*. Opetusmonisteet B 7. Tampere: Tampereen yliopisto.
- Filander, K. (2012). Discursive turns from 'Bildung' to managerialism. Memory-work of the Finnish adult education generations. *European Journal for Research on the Education and Learning of Adults, RELA* 3 (2), 135–153.
- Harva, U. (1946). *Kansansivistys*. Helsinki: Otava.
- Harva, U. (1958). *Aikuiskasvatus*. Helsinki: Otava.
- Jokinen, J. (2017). *Tampereen koulukunnan synty ja hajaaminen. Aikuiskasvatuksen tiedeorientoitua 1930-luvulta 2010-luvulle*. Helsinki: Vapaa sivistystyö VST ry.
- Kantasalmi K. & Nest M. (2014). Johdanto. Valistuksesta elinikäiseen oppimiseen. Teoksessa Kantasalmi, K. & Nest, M. (toim.). *Valistaja, sivistäjä, poliitikkoja ja asiantuntijoita: näkökulmia aikuiskasvatuksen kentän vaikuttajiin*. Tampere: Tampere University Press, 233–270.
- Karjalainen, E. (1970). *Suomen vapaan kansansivistystyön vaiheet*. Helsinki: Weilin + Göös.
- Paloheimo, H. (1979). *Tiedepoliittikan koulukunnat*. Politologian tutkimuksen ja sosiologian laitos. N:o 36. Turku: Turun yliopisto.
- Peltonen, M. (1969). *Oppilasarvostelun häiriöistä*. Acta Universitatis Tamperensis ser A 28. Tampere: Tampereen yliopisto.

MUUT

- AITURI (2011). Aikuiskasvatuksen tutkimusyhteistyön rakenteelliset innovaatiot. Hanke. <https://www.aikuiskasvatustutkimusseura.fi/aikuiskasvatus/tutkimus/aituri-hanke-2010-2011/> (31.10.2018).

- Pantzar, E. (2017). Eero Pantzar. Professori emeritus. Haastattelu 20.5.2017.
- Poikela, E. (2017). Esa Poikela. Professori emeritus. Haastattelu 21.10.2017.
- Suoranta, J. (2017b). Juha Suoranta. Professori. Tampereen yliopisto. Haastattelu 15.8.2017.
- Tuomisto, J. (2017). Jukka Tuomisto. Professori emeritus. Haastattelu 24.5.2017.

- Peltonen, M. (1981). *Aikuisdidaktiikan perusaineisia*. Helsinki: Werner Söderström Oy.
- Sihvonen, J. (1996). *Sivistystä kaikille vai valituille*. Acta Universitatis Tamperensis. ser A vol. 519. Tampere: Tampereen yliopisto.
- Suoranta, J. (2006). Aikuiskasvatuksen tieteellistyminen. Teoksessa Suoranta J. & Kauppila J. (toim.). *Aikuiskasvatuksen risteysasemalla*. Julkaisusarja B. Oppimateriaaleja n:o 23. Joensuu: Joensuun yliopiston täydennyskoulutuskeskus, 21–40.
- Tuomisto, J. (1985). Aikuiskasvatuksen kehittymisestä käytäntönä, oppiaineena ja tieteenä. Teoksessa Manni E. & Tuomisto J. (toim.). *Humanistin teemojen tuntumassa*. Tampere: Tampereen yliopisto, 171–197.
- Tuomisto, J. (2006). Esipuhe. Teoksessa Tuomisto J. & Salo P. (toim.). *Edistävää ja viihdyttävää aikuiskasvatus*. Tampere: Tampere University Press, 7–11.
- Tuomisto, J. (2014). Suunnittelukeskeisen aikuiskoulutuspolitiikan arkkitehdit. Teoksessa Kantasalmi, K. & Nest, M. (toim.). *Valistaja, sivistäjä, poliitikkoja ja asiantuntijoita*. Tampere: Tampere University Press, 305–340.
- Vanttaja, M. (1993). *Aikuiskasvatuksen tutkimus Suomessa. Aikuiskasvatuksen historian muotoutuminen ja tutkimusten painopisteet vuosina 1970–1990*. Pro gradu -tutkielma. Turku: Turun yliopisto.
- Wuorenrinne, T. I. & Kosonen, V. (1949). *Zachris Castrén. Kansansivistäjä ajatustensa valossa*. Helsinki: Otava.

TEKSTI: TERHI KOUVO, HEIKKI SILVENNOINEN
& ULPUKKA ISOPAHKALA-BOURET
KUVAT: KAROLIINA KNUUTI

Päätoimittajat paneelissa

Kriittisyys, tieteellisyys ja uteliaisuus ovat arvoja, joihin Aikuiskasvatuksen nykyinen ja tuleva päätoimittaja nojaavat.

AIKUISKASVATUS ON TIETEENALANSA AINOA VERTAISARVIOITU TIEDELEHTI. MIHIN SITÄ TARVITAAN?

Heikki Silvennoinen (HS): Koulutuksen ja oppimisen kysymykset kaikkineen ovat muodostuneet entistä tärkeämmäksi tutkimuskohteeksi. Tiedelevi osaltaan pitää alan tutkimusta elinvoimaisena ja tarjoaa kiinnostavan tutkijoille. Se voi nostaa merkittäviä aiheita yleisempäänkin tietoisuuteen ja keskusteluun.

Ulpukka Isopahkala-Bouret (UI-B): *Aikuiskasvatuksen* tavoite on olla alansa tutkimuksen edelläkävijä ja edistää tutkimukseen perustuvaa ymmärrystä koulutuksesta, oppimisesta ja kehittämisestä aikuiselämän erilaisissa ympäristöissä. Se mahdollistaa tieteellisen vuoropuheluun, jolloin voi syntyä ymmärrystä yksittäisiä tutkimuksia laajemmista ilmiöistä.

AIKUISKASVATUSTA OPETETAAN JA TUTKITAAN SEITSEMÄSSÄ YLIOPISTOSSA. MILLAINEN SUHDE TIEDELEHDELLÄ ON TIETEENALAN?

UI-B: Eri yliopistoissa syntyy hieman eri suuntiin haarautuvia määritelmiä aikuiskasvatuksesta. Jos ne saadaan kohtaamaan *Aikuiskasvatuksessa*, lehdellä on mahdollisuus laajentaa alan toimijoiden itseyymmärrystä omasta alasta ja omasta paikasta kentällä.

Heikki Silvennoisen päätoimittamia Aikuiskasvatuksen numeroita vuosilta 2010–2018.

Tieteellisen laadun vaalija

Heikki Silvennoinen on tehnyt *Aikuiskasvusta* yhdeksän vuoden ajan mielestään lukija, joka on kiinnostunut yhteiskunnallista asioista ja aikuisten elämän muuttumisesta.

” Uskon, että olen onnistunut pitämään yllä lehden tieteellistä tasoa ja hyvää suomea. Tiedetekstilä on perusteltua vaatia sääntöjä noudattavaa, selkeää ja yksiselitteistä kieltä – se on osa tieteellistä kirjoittamista.

Yhdeksänvuotiseksi venähtäneen päätoimitajan pestini päättyessä haluan kiittää kaikkia näinä vuosina toimituskunnassa toimineita antoisista keskusteluista kokouksissamme. Olemme kokoontuneet aina rennossa hengessä, vaikka mielipiteiden vaihto on voinut olla kipakkaakin. Erityiskiitoksen ansaitsevat lehden toimituspäälliköt Anneli Kajanto, Annu Griñan, Helka Repo ja Terhi Kouvo. Oli ilo tehdä lehteä kanssanne!”

Heikki Silvennoinen

- VTT, kasvatustieteen professori (kasvatustieteiden dosentti Helsingin yliopistossa; koulutussosiologian dosentti Helsingin yliopistossa)
- Kirjoitti ensimmäisen artikkelinsa *Aikuiskasvatuksen* vuonna 1989 yhdessä kollegansa Joel Kivirauman, Turun yliopiston erityispedagogiikan professorin, kanssa koulutuksen ja työvoimapolitiikan kysymyksistä.

HS: On olennaista, että lehdessä käydään alan sisäistä tieteellistä keskustelua, koska se vie tutkimusta eteenpäin ja luo tutkijoille edellytyksiä tarjota lehteen sisältöä. Tutkijat ovat lehden sisällöntuottajia. Päätoimittaja ja vain yrittää parhaansa mukaan luoda tutkijoille houkuttelevat puitteet julkaista lehdessä tutkimuksiaan.

UI-B: Tieteen sisäinen keskustelu ja tutkittavista ilmiöistä käytävä yhteiskunnallinen keskustelu eivät ole toistensa vastakohtia. Lisäämällä tutkittua tietoa voidaan viitoittaa päätöksentekoa ja käytännön työn kehittämistä. Alan ammattilaisille lehti on väline hahmottaa oman toiminnan reuna-ehdoja.

MISTÄ TUNNISTAA LAADUKKAAN TIEDELEHDEN?

HS: Tieteellinen laatu on tiedelehden korkein arvo. Ylittääkseen ensimmäisen kynnyksen artikkelikäsitteilytöiden on täytettävä tieteellisyyskriteerit. Täytyy olla yhteiskunnallisesti tai tieteellisesti merkittävää sanottavaa ja tieteellisesti päteviä välineitä argumentoida sanottavansa puolesta. Arvostan tutkimusta, joka koettaa katsoa tutkittavaa ilmiötä uusista näkökulmista ja tuottaa arkiymmärryksen ylittäviä tulkinnoita itsestäänselvyyksinä otetuista asioista.

UI-B: Laatu on sidoksissa tiedejulkaisun vaikuttavuuteen. Tutkijat haluavat julkaista tutkimuksiaan arvostetuissa lehdissä, joita luetaan ja joihin viitataan. On tärkeää, että *Aikuiskasvatuksella* on hyvä maine tieteiden kentällä yli tieteenalarajojen. Tiedejulkaiseminen edellyttää tutkijoita, jotka identifioivat aikuiskasvatuksen kenttään ja kokevat *Aikuiskasvatuksen* omaksi julkaisufoorumikseen. Mitä enemmän tutkijat kiinnostuvat alan ilmiöistä, ja kirjoittavat niitä kiinnostavasti, sitä kunnianhimoisemmin lehteä voidaan viedä eteenpäin.

MITEN AIKUISKASVATUS-TIEDELEHTI PYSYY ELINVOIMAISENA?

HS: Tarttumalla rohkeasti, mutta tieteellisyyskriteereitä noudattaen, suuriin yhteiskunnallisiin kysymyksiin ja globaaleihin teemoihin. Sellaisia ovat esimerkiksi poliittinen osallistuminen ja sen edellyttämä

tietämys, kansalaisten ymmärrys valinnoistaan kuluttajina, kulutukseen perustuvan elämäntavan ja kestävä kehityksen yhteydet, informaatiotulva ja tiedon todenperäisyys, kansalaisten aineellisten ja kulttuuristen olojen yhteys koulutussäätöihin ja oppimiseen.

1980-luvulta lähtien lehden tieteellinen luonne on vahvistunut ja sisältö laajentunut oppimisesta ja opettamisesta kattamaan aikuisen elämänaalueet kokonaisuudessaan. Edeltäjältäni Petri Salolta sain hyvän toimitetun ja monipuolisen lehden.

UI-B: Monitieteisyydellään. Linjauksellaan olla ”rajoja rikkova” tiedelehti ja julkaista monitieteistä tutkimusta lehti vastustaa kapeita ja rajoittavia aikuiskasvatuksen määrittelyjä. Elinvoimaisuus edellyttää itsekriittisyyttä ja tarvittaessa kykyä muuttua. Yhtäältä on pohdittava, miten lehti pysyy kiinni ajassa ja sen ilmiöissä, toisaalta, millaisia arvoja lehti haluaa edistää ja puolustaa.

Näen aikuiskasvatuksen tasa-arvo- ja oikeudenmukaisuuskysymyksenä: pyrin pitämään lehdessä yllä keskustelua aikuisten yhdenvertaisia mahdollisuuksista, siitä miten aikuisten osallistumisen esteitä voitaisiin purkaa ja rakentaa kaikin puolin avoimempaa, eri taustoista tulevien koulutukseen pääsyä, osallisuutta ja toimijuutta vahvistavaa yhteiskuntaa.

HS: *Aikuiskasvatus* ei saisi tiedelehtenä ottaa roolia vain kulloinkin vallitsevan koulutuspolitiikan edistäjänä tai esimerkiksi työelämän tarpeiden äänitorvena. Julkista koulutuspolitiikkaa ja työelämän vaatimuksia tulee tarkastella kriittisesti, niihin sisältyviä oletuksia kyseenalaistaen ja niiden tarjoamia totuuksia kriittisesti analysoiden.

Aikuiskasvatuksen päätoimittajat

2019–	Ulpukka Isopahkala-Bouret
2010–2018	Heikki Silvennoinen
2007–2009	Petri Salo
2001–2006	Anja Heikkinen
1998–2000	Reijo Raivola
1992–1997	Kauko Hämäläinen
1981–1991	Jukka Tuomisto

Yhteisön rakentaja

Ulpukka Isopahkala-Bouret aikoo jatkaa edeltäjänsä avarakatseisella, yhteiskuntaa tarkkanäköisesti luotaavalla linjalla, kun lehti muuttuu avoimeksi verkkojulkaisuksi Journal.fi-alustalle.

” Siirtymä avoimeen julkaisemiseen antaa mahdollisuuden kokeilla uudenlaisia sisällöntuottamisen tapoja ja tavoitella uusia lukijoita. Yksittäinen juttu voi kiinnostavalla sisällöllään saada aiempaa laajemman levikin, kun sisältöjä on helppo jakaa somekanavissa.

Voi olla, että muutoksen myötä on aiempaa vaikeampaa tarkasti määritellä kohderyhmää. Kenties lukija ei enää ajattele lehden yksittäistä toimitettua numeroa, vaan sisältö pirstaloituu. *Aikuiskasvatuksen* kotisivut, blogikirjoitukset ja verkkokeskustelut puolestaan luovat tilaa uudenlaisille yhteisöllisyyden muodoille.”

Ulpukka Isopahkala-Bouret

- KT, kasvatustieteen apulaisprofessori (eritysalana koulutuksellinen tasa-arvo ja oikeudenmukaisuus) Turun yliopistossa; aikuiskasvatustieteen dosentti Helsingin yliopistossa
- Kirjoitti *Aikuiskasvatuksen* ensimmäisen tiedeartikkelinsa vuonna 2008 väitöskirjansa pohjalta asiantuntijuudesta kokemuksena.